

Η θυγατέρα του, μια και μοναχή την είχε, λυπόταν τον αφέντη της, που τον έβλεπε έτσι δα σεκλητισμένο, και πήγε μια μέρα σιμά του, να τον φιλήσει και να τον κανακέψει. Αλλά σαν άγγιξε τ' αχείλι της πα στο κούτελο του, πέτρωσε και γίνηκε ένας σβώλος παγωμένο μάλαμα, καταιμεστής στο στήνι.

Σαν την είδε πλια ο τσιγκούνης, μετάνιωσε κι αρχίνησε να παρακαλεί το Θεό, να τον σχωρέσει για την τσιγκουνιά του, και να τον λευτερώσει απ' το χάρισμα του δαιμόνου κι ας ήθελε γίνει φτωχός κι ελεεινός κι ας τα έχανε ούλα! Μόνο να 'χε το παιδί του ζωντανό στο πλευρό του και να μπορούσε να φάει μια μπουκιά ψωμί και μια γουλιά νερό, να χορτάσει την πείνα και τη δίψα του.

Σαν είδε πλια ο Θεός τα κλάματα και τη μετάνοια του, τον σχώρεσε, του πήρε πίσω ούλα τα πλούτη και τα μαλλιάματα και τον άφηκε φτωχό μια ευχαριστημένο.

Ο κουμπάρος του Χάρου

Η ΤΑΝ ΕΙΝΑΣ που δεν ήθελε ν' απεθάνει. Μόνο του λέγανε, «αμπώς θα τα καταφέρεις;» Κείνος έλεγε: «Θα πα να βρω το Χάρο, να τον κάνω κουμπάρο, να γίνουμε φίλοι κι έπειτα θα τον καταφέρω να με λυπηθεί, να μη με πάρει». Όπως το 'πε, το 'κανε. Ηύρε το Χάρο, του 'δωσε και βάρφτισε το παιδί του, γνήγκανε κουμπάροι, τρώγανε πλια και πίνανε ούλη μέρα μαζί, αλλά σαν του 'πε τ' ήθελε από δαύτον, ο Χάρος του 'πε, πως δε μπορούσε να του κάνει το χατίρι. «Δεν είμαι γώ τ' οραίζω, κουμπάρε μου», του 'πε, «γώ ό,τι με διατάζουνε, πρέπει να το κάνω. Κείνο που μπορώ, είναι να φροντίσω, σαν έρθει η ώρα σου, να σε βάνω σε καλό τόπο. Να σε πάω στον παραδείσο με τους αγίους και τους αγγέλους».

Τ' ήθελε να κάμει, το παραδέχτη ο κουμπάρος του Χάρου: «Κέρδος είναι κι αυτό!» έλεγε και παρηγοριότανε. Ήρθε πλια ο καιρός του, πήγε ο Χάρος, του λέει: «Έλα κουμπάρε μου, ετοιμάσου να σε πάρω!» Κείνος φοβότανε, ρωτούσε πλια: «Αμ και πού θα πάμε τώρα; Θυμάσαι ακόμη τα όσα μου 'λεγες ή με κοροϊδεύεις και θα με πας σε καμιά κόλαστίς;»

Λέει ο Χάρος: «Γω, μια βολά θα σταθώ στο λόγο μου και θα σε βάλω στον παράδεισο να καλοπερνάς. Την θέση στην έχω φυλαμένη, μόνο συ λόγιαξέ καλά, μη δε μπορέσεις να τη βιαστιάξεις και σε διώξουνε. Ό,τι ακούς και ό,τι βλέπεις, τότε σου να μη αρωσάς τ' είναι, μηδέ να 'ξετάξεις, γιατί το κάνουνε έτσι κι όχι αλλιώς, για θα σε διώξουνε και θα χάσεις τη θέση σου, να που στο λέω και να μην παραπονευτείς, πως δεν το 'ξερες!» Ξεκινήσανε δα μαζί με το Χάρο, φτάκανε στον παράδεισο, τον έβαλε μέσα ο Χάρος κι εκείνος έφυγε, να πάει και τους άλλους που 'χε παρμένους, καθένα στον τόπο του.

Σαν απόμεινε μοναχός ο κουμπάρος, αρχίνησε να μπαίνει, να βγαίνει, λόγιαζε τ' άνη και τις μυρωδιές, άκουε τα τραγούδια των αγγέλων,

έβλεπε τους άγιους, χαϊρόταν η ψυχή του. Αμ έλα, που σαν περάσανε λίγες μέρες, αρχίνησε να στενοχωρείται!... Λόγιαζε να βρει κανένα χωριανό του, δεν έβλεπε κανένα. Γύρευε κανένα καφεεντάκι, να πει κανέναν καφέ, καμιά ταβέρνα να πει κανένα φρασαάκι, να κουβεντιάσει με κανένα..., τίποτα! Είδες που λένε, μοναχός του δεν κάνει κανέναν μηδέ στον παράδεισο; Πήγαψε να σκάσει απ' το κακό του...

Σηκώθη ένα πρωινό, να πα να σιρτανάνει, και λογιάζει από μακριά σ' έναν ανοιχτό τόπο κι ήταν ένας κι έκανε ζευγάρι. Λέει: «Για πα να δω, τι άθρωπος είναι, να τον γνωρίσω, να τον πιάσω φίλο, να κάνωμε παρέα, να ξεδώνει κι εμένα ο νους μου! Αμ τι ζευγάρι είναι τούτο. Χριστέ μου! Έλα Παναγιά μου, τα μυαλά τους!» Λόγιαζε, λόγιαζε πώς έχει τα βόδια του, το 'να μπρος, τ' άλλο πίσω! «Ε, καλό παιδί, δε σ' έμαθε κανείς, πώς για να κάνεις ζευγάρι, θέλει να βάλεις τα βόδια ίσα ίσα στο ζυγό; Γιατί τα 'βαλες μπροστά πίσω; Πώς θα κάνεις ζευγάρι έτσι δα;»

Δεν είχε τελειώσει καλά την κουβέντα του, νιώθει ένα χέρι να τον αρπάζει κι έναν αγέρα να τον σπρώχνει, να τον σκώνει πάν' απ' τα κάγκελα και να τον ρίχνει όζω απ' τον παράδεισο, πα στους βράχους. Κειδά κάτω τον ήρε ο κουμπάρος του ο Χάρος, που 'ρχότανε πα στην ώρα. «Γ' έκαμες, κουμπάρε, και σε πέταξαν όζω» τον αρώτησε. «Αχ! κουμπάρε μου, πρόφταξε! Σώσον, ελέησον, δεν έφταια ο άμοιρος! Είδες ποτέ σου τέτοιο δα ζευγάρι; Μον' τ' ήθελα να μιλήσω; Εέχασα τις ορμήγειες σου. Βάλε με μέσα πάλι και δε θα ξαναμιλήσω ποτές, μ' ό,τι κι α δουν τα μάτια μου!»

Έκλαιε πλιν, φώναζε, τον λυπήθη ο Χάρος. «Αντε, για πρώτη βολά, σخرةμένος να 'σαι», του λέει. «Έλα να σε ξαναπεράσω μέσα, λογιάζε μόνο μην το ξανακάνεις!...» Να μη τα πολυλογούμε, τον έβαλε πάλι μέσα ο Χάρος, αμά θυμάσαι την παροιμία που λέει: «Ο κόλλος που το 'χει να κλάνει, ότου κι αν πάει, κλάνει!» Κείνος την πρώτη μέρα που 'δε τα παράξενα, δεν μπόρεσε να βασταχτεί. Μόλις είδε έναν που 'χε πα στο τζάκι δυο τσουκάλια, το 'να με μια μαγερειά παχιά, ούλο γλίτσα και βούτυρο, τ' άλλο ντιπ άπαχο και τον είδε που 'βγανε απ' τ' άπαχο και τη λίγη γλίνα που 'χε και την έβανε στην παχιά μαγερειά, πήγε πάλι να τον ορμηγέψει, να βάλει πάχος απ' το παχύ στο άπαχο, για να γίνουνε κι οι δυο μαγερείες όμοιες.

Τον ξαναδιόξανε που λες, πάλι τον λυπήθη ο Χάρος, αλλά και σαν ξαναπήγε, όντας είδε μια γυναίκα πα στην σινιά, να μαζεύει ούλα τα

σύκα, παραγνωμένα, άγουρα, καμωμένα κι ακάμωτα, δε συλλογίστη που θα 'χανε τον παράδεισο για πάντα, μόνο πήγε κοντά να της πει να μαζεύει μόνο τα καμωμένα!... Κείνου ταίριαζε η παροιμία: «Πίτα μπρος και πίτα πίσω, θα βγω θέλω να μιλήσω». Α δε μιλούσε, θα 'σκαζε!

Τότες πλιν τον πετάζανε όζω για τρίτη και τελευταία βολά και μηδέ ο κουμπάρος του, μηδέ κανείς δεν μπορούσε να τον ξαναβάλει μέσα. «Κουμπάρε μου, μια και δε στάθης στο λόγο σου και δεν μετάνιωσες, μόν' η περιέργεια σου ήτανε τόσο μεγάλη, την έχασες για πάντα τη θέση σου», του 'πε ο Χάρος. «Έλα πάμε τώρα στην κόλαση. Κει θα βρεις πολλές παρέες κι ό,τι και να ρωτάς δεν έχεις φόβο να σε βγάλει κανείς απ' τον τόπο σου». «Καλά, έρχομαι, μόν' θέλω να μου πεις, τ' ήτανε κείνα τα παράξενα και γιατί δε βρισκότανε κανείς να τα σάξει;» τον αρώτησε ο κουμπάρος του. «Τούτα δε σάζουνε ό,τι και να πεις», είπ' ο Χάρος, (γιατ' είν' από Θεού' έτσι δα καμωμένα. Το ζευγάρι που πήγαμε μπροστά πίσω, είναι τ' αμόνοιαστο ανηρόγυνο, που ένας τραβά 'πό τη μια κι άλλος από την άλλη. Τα δυο τσουκάλια είν' ο φτωγός κι ο πλούσιος, τ' αχόρταγα στραγγίζει και παίρνει απ' το φτωγό ούλο το βίος του. Η γυναίκα που μαζεύει ούλα τα σύκα, καμωμένα κι ακάμωτα, χωρίς να 'ξετάζει, είμαι γω. Ούλ' οι αφρώτοι, νέοι, γέροι, παιδιά, δικόι μου είναι και τους παίρνω όταν θέλω γω, δίχως να 'ξετάζω... Ευχαριστήθηκες τώρα, να πας στην κόλαση ευχαριστημένος;»

Κι έτσι, αν πήγε στην κόλαση, πήγε ευχαριστημένος ο κουμπάρος του Χάρου. Μοναχός του το μολόγησε στον κουμπάρο του. Τι κέρδισε με την κουμπαριά; Και απέθανε και στην κόλαση πήγε.

το μέσα της (παράχτηες), η καρδιά της σαν πουλί πετούσε (χτυπούσε δυνατά), αλλά έκανε υπομονή. Ο φρουρός συνεχίζει, τα ιστοράει στο φίλο του. Η γυναίκα στο παράθυρο μπροστά - η μάνα τους ήταν - αφουγκράζεται. Εκείνο το σπίτι του αρχηγού του καραβανιού το κονάκι ήταν. Οι στρατιώτες αδέρφια ήταν εκεί αναγνωρίζονται, αγκαλιάζονται, κλαίοντας φιλιούνται. Η μάνα τους δεν μπορεί να βαστάζει πια. Κατεβαίνει, τρέχει, τους αγκαλιάζει, αναγνωρίζονται, κλαίνε. Τους παίρνει και ανεβαίνει απάνω, τους ταΐζει, τους ποτίζει. Εκείνοι κλαίνε, κλαίνε. Εκεί, ενώ έλαιγιαν στις μάνας τους τα γόνατα απάνω, τους παίρνει ο ύπνος.

Ο αρχηγός του καραβανιού έξω ήταν. Όταν ήρθε απ' έξω, βλέπει πως στις γυναίκας του τα γόνατα κοιμούνται δυο στρατιώτες. Το αίμα ανεβαίνει στο κεφάλι του, αλλά δεν ξεθυμαίνει, κάνει υπομονή. Τραβάει, πηγαίνει στο βασιλιά το κονάκι, για τη γυναίκα του κάνει παράπονο στο βασιλιά. Ο βασιλιάς δίνει διαταγή λέγοντας: «Φέρτε τους εδώ, να δούμε». Τους φέρνουν.

Ο βασιλιάς πρώτα ρωτά τη γυναίκα του: «Αυτό το κακό γιατί το έκανες στον άντρα σου;» Κι εκείνη από την αρχή ως το τέλος ένα ένα τα εξηγεί: «Ο άντρας μου βασιλιάς ήταν, εθρονίστηκε, εγώ έπλενα ξένα ρούχα...» Ο βασιλιάς αμέσως την κατάλαβε την υπόθεση, αλλά έκανε υπομονή. Η γυναίκα είπε: «...Ο αρχηγός του καραβανιού με το ζόρι με πήρε κι έφυγε· ο άντρας μου και τα παιδιά μου ό,τι έγιναν είδηση δεν είχα... Τ' αδέρφια όταν φιλήθηκαν δεν μπόρεσα να κάνω υπομονή, ρίχτηκα, φανερώθηκα κι εγώ... Όταν έλαιγιαν, τους πήρε ο ύπνος, κοιμήθηκαν στα γόνατα μου. Βασιλιά μου, να το δικό μου το κακό, αυτό είναι. Αν είναι μεγάλο, να το κεφάλι μου, έτοιμο είναι, μπορείς να το πάρεις».

Ο βασιλιάς δεν μπορεί άλλο να βαστάζει, ρίχνεται στους τρεις απάνω· αγκαλιάζει τα παιδιά του με τη γυναίκα του· τους παίρνει στο κονάκι του. Τον αρχηγό του καραβανιού τον κρεμούν στου αλόγου την ουρά, ώσπου να φοφήσει τον σέρνουν.

Όποιος κάνει κακό, αργά γρήγορα το βρίσκει.

Το παιδί που σπούδαξε στην Αθήνα

ΕΝΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣ είχε ένα παιδί κι ήθελε να το μάθει γράμματα, να το ξεστραβώσει. Το έστειλε στην Αθήνα να πάει στο Πανεπιστήμιο. Σαν ήρθε στην Αθήνα το παιδί, όλη την ημέρα την πέραγε στον καφεéné παίζοντας την κολτσίνα και την ξερή. Το βράδυ στην ταβέρνα και με τις γυναίκες. Ντιπ δε νοιαζόταν για σπουδή. Το Πάσχα που 'λγεισε το Πανεπιστήμιο είπε να πάει στο χωριό. Σαν έφτασε εκεί, είδε το φεγγάρι γιομάτο και φώναξε: «Μωρέ να φεγγάρι, φέγγαρος μια φορά! Όχι σαν της Αθήνας το κατσουλοφαγωμένο». Αυτό το 'πε, γιατί όντας έφυγε από την Αθήνα για το χωριό ακόμη δεν είχε γεμίσει το φεγγάρι. Τότες κάνανε μέρες να πάνε απ' το χωριό μας στην Αθήνα. Με το μουλάρι ως το Μαύρο Λιθάρι κι ύστερα πάλι μουλάρι ως το μεγάλο δρόμο, την άσφαλτο που είναι τώρα, με το κάρο ως το Μπράλο ή ως την Γραβιά αν έβρισκες, μουλάρι πάλι ως την Άμφισσα, αμάξι ως το Γαλαξίδι. Κι ύστερα βατόρι για την Κόρφο κι ύστερα σιδηρόδρομο ως την Αθήνα. Κάτσε τώρα και λογάριασε!

Το παιδί που λες, σαν γύρισε κουρασμένο, θεοσκοτωμένο από την κούραση, έπεσε να πλαγιασεί.

Ειρωνικά βλέπει απανουθό του στο ταβάνι που βάνανε τότες οι χωριάτες σβουνιά για να ψοφάνε τα κουνούτσια. Καθόταν, τήραγε τη σβουνιά. «Τι τηράς, παιδί μου;» του λέει ο γέρος. «Μωρέ, πατέρα, αναρωτιέμαι πώς ανέβηκε το βόιδι μας κι έχεσε απάνω εκεί. Είναι θάμα!»

Κι απέ τον πήρε ο πατέρας του και του λέει: «Αντε, παιδί μου, να τηραίνουμε στον πατά να ιδούμε τι έμαθες εκεί στην Αθήνα».

Πηγαίνουν στον πατά. Του λέει ο βλάχος: «Πατά μου, τούτον για τον έστειλα στην Αθήνα να σπουδάσει μαθές. Για ιδές ελόγου σου, που 'σαι δα γραμματιζόμενος, να ιδούμε ξέρεσι τίποτις ή μην πάνε τα λεφτά μου χαμένα;» «Ασ' τον λίγες μέρες εδώ να τον ρωτήσω». Τον άφησ' ο πατέρας του κι έφυγε.

Τον παίρνει ο παπάς και πάνε στο περιβόλι. Κάτσανε κι άρχισε ο παπάς να τον ρωτάει το ένα και το άλλο. Το παιδί είχε γυρίσει το κεφάλι του απ' την άλλη μεριά και τήραγε το σκύλο. Μια στιγμή γυρίζει και λέει στον παπά: «Τι μου 'πες, δέσποτα, δε θυμούμαι καθόλου. Απ' την ώρα που 'ρθαμε εδώ εγώ μέτρησα, εκατό μύγες έχαψε το σκυλί σου». Θύμωσε ο παπάς και το πηγαίνει το παιδί πίσω στον πατέρα του. «Πάρ' το παιδί σου, πατριώτη», του λέει, «και κράτα το να σιάβει τα χωράφια. Αυτόννο δεν είναι για γράμματα». Κι έφυγε ο παπάς.

Μια μέρα φωνάζει το παιδί στη μάνα του: «Μαμά, φέρε μου τα σκουτιά ν' αλλαζώ!» Το ακούει ο πατέρας του: «Τι πάει να πει μαμά;» το ρωτάει. Του λέει: «Έτσι λένε τη μάνα ευρωπαϊκά οι πολιτισμένοι σακάτω στην Αθήνα που μ' έστειλες. Και μετά λες στον κόσμο πως δεν έμαθα τίποτα εκεί που πήγα!»

Την άλλη μέρα φέρανε στο σπίτι αχλάδια από το περιβόλι. Το παιδί τα βλέπει και ρωτάει τον πατέρα του: «Γρώγονται αυτά, μπαμπά;» «Ε, τ' είναι πάλε τούτο το “μπαμπά”;» του λέει ο γέρος. «Έτσι λένε στην Αθήνα τον πατέρα οι διαβασμένοι», του απηλογιέται το παιδί. Θυμώνει το λοιπόν τότες ό γέρος και το παίρνει με το λουρί, πού σε πονεί και πού σε σφάζει: «Ε, εγώ γι' αυτό σ' είχα κοντά ενα χρόνο εκεί σακάτω και ξόδεψα τα παραδούλια μου για να μάθεις το “μαμά” και το “μπαμπά”. Ε, πες μάνα και τάτα, ωρέ, πες μάνα και τάτα!» Και στον συγύρισε για τα καλά με το στεϊλιάρι και στον έστειλε στη στάνη να σαλαγάει τα πρόβατα.

Το παιδί και η Τύχη

ΜΙΑ ΦΟΡΑ και έναν καιρό ήταν ένας γέρος φτωχός και είχε ένα παιδί. Το παιδί γκρίνιαζε και μάλωνε τον πατέρα του, γιατί είναι φτωχός. Ο πατέρας του τού έλεγε ότι «φτωχός γεννήθηκα απ' τον Θεό και για να ζήσω πρέπει να εργαστώ». Το παιδί γκρίνιαζε, ξαναγκρίνιαζε, τέλος είπε στον πατέρα του: «Εγώ θα πάω να βρω την Τύχη μου». «Καλά, πήγαινε», είπε ο γέρος, και το παιδί ξεκίνησε να βρει την Τύχη του.

Στο δρόμο συνάντησε ένα μεγάλο ποτάμι, που είχε ένα μεγάλο γεφύρι. Ενώ κοίταζε το γεφύρι, βλέπει ένα μεγάλο ψάρι, που ήταν ξαπλωμένο και είχε μια μεγάλη καμπούρα, που το εμπόδιζε να κολυμπάει μέσα στο νερό. «Για πού, ώρα καλή, ρε καλόπαιδο;» ρωτάει το ψάρι. «Πάω να βρω την Τύχη μου», λέει το παιδί. «Θα ρωτήσεις και για μένα;» λέει το ψάρι. «Τι να ειπώ;» είπε το παιδί. «Να, γιατί δεν μπορώ να κολυμπώ στο νερό. Τι να τρώ κάνω την καμπούρα μου;» «Καλά», είπε το παιδί και προχώρησε.

Πιο πέρα βρήκε έναν αμπελοργό. «Για πού το 'βαλες, παλιάρη μου;» είπε ο αμπελοργός. «Πάω να βρω την Τύχη μου». «Θα ρωτήσεις και για μένα;» «Τι να ειπώ;» είπε το παιδί. «Γιατί ξεραίνεται το αμπέλι μου». «Καλά», είπε το παιδί και έφυγε.

Πιο πέρα βρήκε τη βασιλοπούλα, που φορούσε ανδρικά ρούχα και πήγαινε για κυνήγι. Το παιδί τη νόμισε για άντρα. «Για πού ώρα καλή;» ρωτάει ο κυνηγός (η βασιλοπούλα). «Πάω να βρω την Τύχη μου». «Θα ρωτήσεις και για τη δική μου τύχη;» «Τι να ειπώ;» είπε το παιδί. «Να ρωτήσεις γιατί δεν μπορώ να παντρευτώ». «Καλά», είπε το παιδί και έφυγε.

Πήγε, πήγε και βρήκε τέλος την Τύχη. Της είπε το σκοπό, για τον οποίο πήγε και της είπε πως στο δρόμο βρήκε ένα ψάρι, έναν αμπελοργό και έναν κυνηγό που του είπαν να ρωτήσει για την τύχη τους.

Η αλουπού και το κόκαλο

ΜΙΑ ΒΟΛΑ η αλουπού εγύριζεν από τόπον σε τόπο να βρει τίποτε να φάει. Γύρισε, γύρισε, δεν ήβρεν τίποτε. Σαν εσυλλογίσταν τι να κάμει, της χτύπησεν μια μυρωδιά. Επήγεν κατά πό και. Προχώρησε, προχώρησε, ήβρεν ένα κόκαλο. «Ας είναι και τούτο!» λέγει. «Παρά τελείως νηστική, ας είναι και κόκαλο». Το έβαλε στο στόμα να το καταπιεί. Ύστερα εσκέφτην και λέγει: «Να το καταπιώ είν' εύκολο. Όμως, αν δεν το χωρεί η τρύπα του κόλλου μου να βγει; Καλύτερα να δοκιμάσω πρώτα αν χωρεί να μπει, κι ύστερα να το φάω».

Δοκιμάζει, δεν το χωρεί να μπει. «Εί!» λέγει, «άμα δεν το χωρεί να μπει, δεν με το χωρεί να βγει. Ας μείνω νηστική καλύτερα». Κι άφηγεν το κόκαλο κι έφυγεν.

Η αλουπού με το φερμάνι

ΜΙΑ ΒΟΛΑ η αλουπού επεθύμησε να φάει σταφύλια από 'να αμπέλι, που 'ταν κοντά στη φωλιά της. Κείνος που το είχεν, πρόσεχε τα σταφύλια με το τουφέκι και με τους σκύλους του, και μέρα και νύχτα. Η αλουπού εφοβόταν να πάει μοναχή της να φάει σταφύλια, κι έδωκεν γύρο μες στο δάσος κι εσύναξεν κι άλλα ζώα να της κάμουν συντροφιά. Για να τα καταφέρει να πάνε μαζί της, τους ελεγεν πως δεν τη μαλώνει κανένας, γιατί τ' αμπέλι είναι δικόν της. Τους έδειχεν και το φερμάνι που έγγραφεν πως είναι δικόν της.

Τ' άλλα ζώα την επίστεψαν κι επήσαν. Εμπήκαν μαζί της μες στ' αμπέλι. Όσον κι αρχίνησαν να τρώνε σταφύλια, εφάνη ο νοικοκύρης με το τουφέκι του και τους σκύλους του, μες στη μέση τ' αμπελιού. Οι σκύλοι όρμησαν πα στα ζώα, κι ο νοικοκύρης προχώρησε κατά πάνω τους με το τουφέκι στο σημάδι.

Πρώτ' η αλουπού έπεσε στα τρεξίματα, και ζοπίσω της τ' άλλα ζώα. Οι σκύλοι έτρεχον ζοπίσω τους κι εγαλούσαν τον κόσμο απ' τα γαβγίσματα τους, κι ο κορνιαχτός που κάμναν τα ζώα που έτρεχαν, έβγαυε μεσούρανα. Σαν έτρεχον τα ζώα, εφωνάζαν της αλουπούς: «Για όνομα του Θεού, θεια Μαριώ! Στάσου! Πού πάεις; Στάσου, δείξε το φερμάνι να γλιτώσουμε από τούτο το κακό. Στάσου, διάβασέ το, να σταματήσει το κακό. Μας επήρες στο λαιμό σου!» «Λαιμό μου ξελαϊμό μου, δεν καταλαβαίνω τίποτε!» τους λέγει η αλουπού. «Μες στην σκόνη, και τούτο το κακό ποιός θενά να διαβάσει φερμάνια;»

Κι επρύτωσεν μες στο δάσος, κι εχάθη από μπροστά τους.

χελιδόνι μόλις ήρτεν, του έδωκες, γιατί σου έταξε τα διπλά. Πιάσε τώρα! Ε, γείτονα! έχω μια παραγγελιά να σου δώσω: Να κάμνεις αλισβερίσι με τον ντόπιο, όχι με τον ξένο».

Από τότες βγήκε κι η παροιμία: «Πάντα να παρατηράς τον σπουργίτη που 'ναι ντόπιος κι όχι το χελιδόνι που 'ναι περαστικό».

• 272.

Ο σπουργίτης, το χελιδόνι κι ο μύρμηκας

ΕΝΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙ έχτισεν τη φωλιάν του μέσα σ' ένα ηλιακό ενός σπειριού. Πάνω στην άκρη της στέγης ήταν κι η φωλιά του σπουργίτη.

Μιαν ημέραν εφυσούσε κρύος άνεμος κι έπιασαν τα νερά. Το χελιδόνι δεν βρήκε τίποτε να φάει. Μεσ στη ρίζα του τοίχου είχαν τη φωλιάν του ένας μύρμηκας. Το χελιδόνι επήγεν κι επαρακάλησεν τον μύρμηκα να του δώσει λίγο φαί, κι ύστερα που θ' ανοίξει ο καιρός, να του το δώσει διπλό. Ο μύρμηκας μισοδίσταζε γιατί ήταν πολλά ταμαχιάρης, αλλά άμα κι άκουσεν διπλό, εποφάσισεν και του έδωκεν.

Ο σπουργίτης τους εθώρει από πάνω, αμά δεν είπεν τίποτε. Το καλοκαίρι τα χελιδόνια πλήθυναν κι ο μύρμηκας χαίροταν όσο εθώρει τους χρεοφειλέτες του να δυναμώνουν. Από μέραν σε μέρα καρτερούσε να του πληρώσουν το χρέος τους, αλλά δεν τους ελεγεν τίποτες όσο είχαν μικρά παιδιά. Άμα εμεγάλωσαν, μιαν ημέραν από το χάραμα του φωτός εσηκώθηκαν κι έφυγαν. Βγαίνει ο μύρμηκας από τη φωλιάν του, παρατηρά, λέιπουν οι χρεοφειλέτες του. Σαν εσυλλογιόταν πού επήγαν, κι αν θενά τον πληρώσουν, ακούει τη σπουργίταινα από πάνω και λέγει τ' αντρός της: «Έμαθες το νέο;» «Ποιο νέο μωρή;» λέγει ο σπουργίτης. «Οι γείτονοι μας, βρε, τούτ' οι ξένοι, που κάθονταν μες στο ηλιακό, εχάθηκαν από το χάραμα του φωτός. Δεν έμαθες πού πήγαν;» «Εφύγανε μωρή! εφύγαν, κι επήγαν πέρα, από κει που ήρταν. Τους άκουσα που σιάζονταν πριν να χαράξει το φως».

Απολογάται ο μύρμηκας και λέει του σπουργίτη: «Και γείτονα, είναι πράμα τούτο, να το ξέρεις πως είναι να φύγουν και να μη μου το πεις; Εκαταστράφηκα ο κακορίζικος έτσι. Τους έδωκα δανεικά, και τώρα έφυγαν, και δεν μου δώκαν μήτε μονά διπλό». «Καλά να πάθεις!» του λέει ο σπουργίτης. «Οι ταμαχιάρηδες έτσι παθαίνουν. Εγώ τι προάλλες σου εζήτησα πεντ' έξι κουκιά σιτάρι και δεν μου 'δωκες. Το